

*Beter adviseren,
achtergrond dossiers voor gemeentelijke milieuraaden*

Dossier XI : Organiseren van een open milieuraad

Inleiding

1. Achtergrond

- 1.1. Link met de Samenwerkingsovereenkomst
- 1.2. Wat is een open milieuraad ?

2. Hoe organiseer je een open milieuraad ?

- Stap 1: Het thema kiezen
- Stap 2: Concretisering van boodschap en doelstellingen
- Stap 3: Het programma
- Stap 4: Promotie
- Stap 5: Advies geven

3. Goede voorbeelden

4. Verder informatie

COLOFON

Deze publicatie werd ontwikkeld ter ondersteuning van gemeentelijke milieuraaden. De reeks 'beter adviseren' biedt achtergrondinfo over thema's die in veel gemeenten actueel zijn en kan eventueel advies stofferen. Alle dossiers zijn te raadplegen op www.tandemweb.be/milieuraad.

Tandem is het steunpunt dat samenwerking tussen lokale besturen en verenigingen rond natuur en milieu centraal stelt. Want lokale acties zijn broodnodig voor een levendig milieubeleid in Vlaanderen. Elke Vlaamse gemeente en vereniging kan hierin mee het verschil maken. Tandem ondersteunt inwoners, lokale verenigingen en besturen om initiatieven uit te werken in samenwerking met elkaar en/of andere partners. Negen natuur- en milieuverenigingen bundelen daarom hun expertise binnen Tandem en krijgen daarvoor de steun van de Vlaamse Overheid.

Verantwoordelijke uitgever

Danny Jacobs, Tweekerkenstraat 47, 1000 Brussel

Tandemsecretariaat

Tweekerkenstraat 47, 1000 Brussel, tel. 02-282 19 40,
info@tandemweb.be, www.tandemweb.be

Uitgave februari 2007, gedrukt op gerecycleerd papier op 3500 ex.

Met steun van de Vlaamse overheid

Inleiding

Tal van milieuraden in Vlaanderen organiseren jaarlijks één of meerdere open milieuraden.

Een geslaagde open milieuraad opzetten is niet altijd even eenvoudig. Open milieuraden hebben dan ook een wisselend succes.

Met dit advies bieden we je een beproefd recept aan, met al de nodige ingrediënten, om doordacht een open milieuraad op te zetten. Naast een concreet stappenplan bevat dit dossier als inspiratiebron een aantal uitgewerkte praktijkvoorbeelden.

1. Achtergrond

1.1. Link met de Samenwerkingsovereenkomst 2008–2013

De contracttekst van de Samenwerkingsovereenkomst stelt : *"De milieuraad is een belangrijke actor in het creëren van een draagvlak voor het gemeentelijk milieu- en natuurbeleid en in het stimuleren van het maatschappelijk debat met betrekking tot dit gemeentelijk milieu -en natuurbeleid."*

Door haar werking kan de milieuraad dus een forum zijn voor het opbouwen van een maatschappelijk draagvlak voor het lokale milieubeleid en een uitgelezen kans bieden voor een participatief beleid. Daarnaast kan de milieuraad mensen informeren over thema's zoals reductie van bestrijdingsmiddelen, zoneringsplannen, energiebesparing enz.

Het organiseren van een open milieuraad is één van de mogelijkheden om deze rol uit te oefenen.

Naast de adviserende functie kan de milieuraad eventueel ook andere acties uitvoeren *"op niet dwingend verzoek, of uit eigen beweging"*.

Binnen de samenwerkingsovereenkomst vinden we het volgende in het thema instrumentarium op het onderscheidingsniveau : *"Ten minste 1 gemeentelijke adviesraad voor milieu en natuur wordt opengesteld voor geïnteresseerde inwoners. Een open milieuraad kan ook boven- of intergemeentelijk worden georganiseerd"*.

De gemeente moet de organisatie van één of meer open milieuraden opnemen in haar rapportage en krijgt hiervoor 1 punt.

1.2. Wat is een open milieuraad ?

1.2.1. Omschrijving en meerwaarde

Volgens de Samenwerkingsovereenkomst is een open milieuraad een milieuraad die toegankelijk is voor iedere inwoner van de gemeente. Bewoners kunnen dan als niet-stemgerechtigd lid deelnemen aan de besprekingen.

Sommige milieuraden werken heel het jaar door met dergelijke open vergaderingen.

De actorfunctie waarnaar de Samenwerkingsovereenkomst verwijst, houdt een actieve rol in. Een milieuraad hoeft zich dus niet volledig te laten bepalen door wat de gemeente hem voorschotelt aan adviesvragen. De milieuraad kan op eigen initiatief de haalbaarheid van het geplande beleid toetsen. Eens daarover een consensus wordt bereikt, mag van de gemeentelijke milieuraad worden verwacht dat deze dit beleid ook steunt en uitdraagt naar de achterban.

Actieve actor zijn houdt ook in dat de milieuraad zoveel mogelijk naar buiten komt en communiceert met de buitenwereld, dit levert :

- Meer bekendheid en gewicht aan de eigen adviezen tov de inwoners en het gemeentebestuur.
- Motivatie aan de leden en rekrutering van nieuwe leden.
- Aansporing voor maatschappelijk debat over milieuthema's.
- Informatie en feedback van de brede bevolking.

1.2.2. Doelstelling en doelgroep

Doelstelling.

Wat wil je bereiken: wil je informeren of informatie verzamelen? In het eerste geval probeer je een draagvlak te creëren, terwijl je in het tweede geval eerder bezig bent met het stimuleren van het maatschappelijk debat. Je kan natuurlijk ook kiezen om beide doelstellingen na te streven.

Informatie verstrekken.

Tijdens een open milieuraad kan heel wat informatie verstrekt worden aan geïnteresseerde burgers over een bepaald thema en het eventuele advies dat daarover gegeven is/gaat worden. De milieuraad kan met een dergelijke aanpak één van de kanalen worden om rechtstreeks te communiceren met de bevolking over het lokale milieubeleid.

Informatie verzamelen.

Met behulp van interactieve methodieken kan tijdens een open milieuraad informatie verkregen worden over de ervaringen, waarden en prioriteiten van de bevolking. De milieuraad kan met deze informatie rekening houden in haar advies. Voor de lokale overheid is dit eveneens een kans om te polsen naar knelpunten, relevantie en haalbaarheid van beleidskeuzes.

Doelgroep.

Een open milieuraad richt zich in het algemeen tot een brede doelgroep. De opkomst kan sterk variëren.

Wanneer een open milieuraad wordt aangekondigd als een infoavond of activiteit, worden vaak veel belangstellenden aangesproken. Wanneer hij als een vergadering wordt gecommuniceerd, blijft het aantal deelnemers doorgaans eerder beperkt ; zeker als het gaat om een gewone milieuraadsvergadering die opengesteld wordt voor het grote publiek.

Wil je een open milieuraad met veel geïnteresseerden, dan zal je moeten nadenken over welk thema een ruime doelgroep aanspreekt, hoe je dat thema op een aantrekkelijke manier kan brengen en hoe je hierover best communiceert.

2. Hoe organiseer je een open milieuraad ?

Stap 1: Het thema kiezen

Een geslaagde open milieuraad begint met de keuze van een thema dat leeft binnen de gemeenschap en dat een daadwerkelijke meerwaarde levert aan de doelstellingen van de milieuraad. De twee grote meest gemaakte fouten zijn:

- Men kiest helemaal geen thema. Bijvoorbeeld, men stelt een gewone milieuraad open voor het publiek. Men voldoet weliswaar aan de vereisten van de Samenwerkingsovereenkomst, maar zo'n open milieuraad krijgt over het algemeen weinig belangstelling.
- Men kiest een thema dat niet leeft bij de doelgroep. Bijvoorbeeld: men organiseert een open milieuraad waar men het milieubeleidsplan van de gemeente voorstelt zonder enige vorm van inspraak.

Wat een goed thema is hangt af van volgende factoren:

1. Doelgroep

- De directe (dagdagelijkse) leefwereld van de doelgroep. Met andere woorden: de doorsnee inwoner ligt minder wakker van droge milieuthema's, zoals afvalbehandeling, lucht- en watervervuiling of het milieubeleid van de gemeente. Concretere milieuthema's zoals trage wegen en recreatie, milieu en gezondheid, energiebesparingstips sluiten meer aan bij de leefwereld van de doelgroep.
- De meerwaarde voor de doelgroep. Er zal bv. i.v.m. pesticidenreductie minder interesse zijn voor een open milieuraad over het pesticidenbeleid van de gemeenten, dan voor een avond waar men (ook) praktische tips krijgt om in de eigen tuin op een gezonde en milieuvriendelijke manier onkruid te bestrijden.

Doelstellingen milieuraad/gemeente

Verlies je eigen doelstellingen van de milieuraad niet uit het oog. De vraag die je moet stellen is: "Wat wil de milieuraad met betrekking tot dit thema bereiken?" Hou een mogelijke link met een advies steeds in het achterhoofd. Kies voor een thema met een duidelijke win-win situatie voor zowel de milieuraad als de bewoners.

Bijvoorbeeld: naar aanleiding van de plannen van de gemeente om een biodiversiteitscharter te ondertekenen en een actieplan uit te werken, kan je een open milieuraad organiseren over biodiversiteit. Maak van de gelegenheid gebruik om naast informatie te geven over de plannen van de gemeente, ook feedback te verzamelen: Wat vinden de deelnemers van de biodiversiteit in de gemeente?, Hoe staan zij tegenover mogelijke acties?, ... Dit kan je gebruiken bij je advies aan de gemeente.

Prioriteiten - actualiteitswaarde

- Lokale prioriteiten. Elke gemeente heeft zijn eigenheid en prioriteiten, dit vertaalt zich in de keuze van de thema's. Bijvoorbeeld: in een gemeente waar men recent geen pesticiden meer gebruikt (met mogelijke klachten van inwoners tot gevolg), zal een info-avond over pesticidenreductie waarschijnlijk meer aanslaan, dan in een gemeente waar men het gebruik van pesticiden al sinds paar jaar geleidelijk afbouwt.
- Actualiteit van het thema. Ook de bredere samenleving kan invloed hebben op de keuze van je thema. Bijvoorbeeld: een open milieuraad over zonnepanelen, isolatie of energiebesparing zal momenteel op een ruimere interesse kunnen rekenen dan enkele jaren geleden. Een open milieuraad over klimaatsveranderingen is ook populairder sinds de film 'An inconvenient truth'.

Mogelijke interessante onderwerpen: zonne-energie, windenergie, energiebesparing, natuur in de gemeente, ecologisch tuinieren, trage wegen, duurzame mobiliteit, ecodriving, ecologische voetafdruk, natuurlijk en avontuurlijk speelgroen, aanplanting van symboolbossen (vredesbos, geboortebos, speelbos,...), ...

Stap 2: Concretisering van boodschap en doelstellingen

Eens je een duidelijk afgelijnd thema hebt bepaald, kan je beginnen nadenken over de vraag welke boodschap je wil uitdragen met betrekking tot dit thema.

Bijvoorbeeld: je kiest als thema voor een open milieuraad 'pesticidenreductie in de gemeente'. Je kan er dan voor kiezen om de inwoners te informeren over het pesticidenreductiebeleid van de gemeente, of over hoe ze zelf pesticidenvrij kunnen tuinieren. Of je kan beide opties combineren.

Aansluitend kan je voor jezelf ook een aantal (realistische) doelstellingen formuleren:

- M.b.t. de organisatie: Hoeveel deelnemers wil je bereiken, hoeveel nieuwe milieuraadsleden wil je aantrekken?

- M.b.t. de doelgroep: Wat wil je dat de deelnemers kennen (kennis), kunnen (vaardigheden), doen (gedrag) of denken (houding) na afloop van de open milieuraad?
- M.b.t. de milieuraad: Welke informatie wil je verkrijgen van de doelgroep?

Stap 3: Het programma

Vervolgens kan je beginnen aan het opzetten van een programma voor je open milieuraad. Durf daarbij buiten de gekende paden te gaan. Verschillende formules zijn mogelijk, al dan niet gecombineerd.

Beproefde Publiekstrekkers zijn:

- Bekende sprekers van binnen of buiten de gemeente.
- Een leuke titel en een mooie affiche en/of folder.
- Een receptie na een open milieuraad trekt heel veel mensen aan en is bovendien een ideale gelegenheid om anderen warm te maken voor de milieuraad.
- Een geschenkje voor de deelnemers trekt verbazend veel mensen aan. Vergeet dit dan wel niet te vermelden in de aankondigingen.

2.1. Informerende formules

Een infomoment is ongetwijfeld de meest gekende formule voor een open milieuraad. Eén of meerdere sprekers worden uitgenodigd voor een presentatie rond een bepaald onderwerp, probleem, plan, ... Tijdens of na de presentaties kan het publiek vragen stellen.

Tips/aandachtspunten

- Stel altijd kort de milieuraad voor.
- Probeer van de deelnemers zoveel mogelijk informatie te verzamelen met betrekking tot het thema. Vraag naar hun ervaringen, (kennis)achtergrond, motivatie, enz. Dit kan makkelijk adhv een paar extra vragen op het evaluatie- of inschrijvingsformulier.
- Het is altijd leuk als de deelnemers aansluitend bij de informatieverstrekking, ook iets actiefs kunnen doen of uitproberen. Bijvoorbeeld: biologische hapjes proeven (biobabbels, Velt) of een test met een rijnsimulator (EcoDriving, Ecolife).
- Een info- en vormingsmoment kan deel uitmaken van of de aanloop betekenen tot een ruimere actie. Bijvoorbeeld: een info-avond over zonne-energie die gekoppeld is aan de mogelijkheid tot samenaankoop van zonnepanelen of zonneboilers.

Een debat is minder gekend, maar minstens even interessant. Hierbij wordt vaak gekozen voor een inleidende spreker met aansluitend debat tussen vertegenwoordigers van verschillende belangengroepen aan de hand van stellingen. Ook het publiek krijgt de mogelijkheid om te reageren.

Tips/aandachtspunten

- Let op dat een debat niet uitmondt in ruzie. Een goede moderator die het debat bewaakt, een thema dat niet te beladen is en sprekers die niet te ontvlambaar zijn, zijn dus essentieel.
- Een debat is enkel interessant voor een thema waarover verschillende meningen bestaan.

Bijvoorbeeld: organiseer naar aanleiding van de gemeenteraadsverkiezingen een open milieuraad met vertegenwoordigers van verschillende politieke partijen om te debatteren over het lokale natuurbeleid. Bereid best op vaarhand verschillende stellingen voor over lokale knelpunten.

Een terreinbezoek is een zinvol instrument om te informeren over de mogelijkheden die gemeente en inwoners hebben om een steentje bij te dragen aan het leefmilieu. Zo kan je allerlei voorbeeldprojecten bezoeken binnen en/of buiten de gemeente. Dit is een efficiënte en drempel verlagende manier om veel inwoners in de gemeente over de streep te trekken om zelf aan de slag te gaan.

Dit is een zeer geschikte methode bij thema's zoals: groendaken, passiefhuizen, ecologische (moes)tuinen, zonnepanelen, biologische landbouw, speelzones,...

Tips/aandachtspunten:

- Heel wat deelnemers zullen met praktische vragen zitten. Geef hen de mogelijkheid om vragen te stellen aan de eigenaar of medewerker van het bezochte project.
- Voor of na een terreinbezoek kan je steeds nog een bijkomende sessie houden waar nog meer informatie wordt gegeven over het hoe, wat, waar en waarom.

2.2. Informatieverzamelende formules

Een discussievergadering kan worden ingericht wanneer een probleem of thema betrekking heeft op een specifieke doelgroep (bv. buurtbewoners, zwakke weggebruikers, jongeren, handelaars). Tijdens de bijeenkomst kunnen de deelnemers via een brainstorm of groepsdiscussie, aangemoedigd worden om een bijdrage te leveren aan het in kaart brengen van de knelpunten en mogelijke oplossingen.

Een instuif is een meer informele manier om ideeën te verzamelen. De deelnemers kunnen gedurende een bepaalde periode vrij in en uit wandelen. Informatie over het onderwerp wordt doorlopend gegeven via gidsbeuerten, video's, infoborden,... Op een ongedwongen manier aan de hand van gesprekken, interviews, ideeënbussen, foto's ...wordt er vervolgens gepeild naar meningen, ideeën en oplossingen.

Enkele discussiemethodieken

- Werken met stellingen. Rond het te bespreken thema worden een aantal stellingen geformuleerd. Deelnemers krijgen drie gekleurde kaartjes die ze bij elke stelling kunnen opsteken. Rood betekent dat ze niet akkoord gaan, groen voor akkoord en oranje voor niet helemaal akkoord. Deze methode, waarop een reeks varianten mogelijk zijn, laat toe om snel zicht te krijgen op de verschillende meningen en stimuleert de discussie.
- Schriftelijke vragenlijsten. Vragenlijsten die bij het begin van de vergadering door iedereen ingevuld kunnen worden, zijn een laagdrempeliger alternatief. In groep een mening naar voor brengen, kan sommige immers afschrikken. De informatie dient dansnel verwerkt te worden (bv. tijdens een pauze of de eerste presentatie) en kan vervolgens nog tijdens de bijeenkomst als basis gebruikt worden in de discussie.
- Vragen verzamelen. Deelnemers formuleren vragen over het thema, die op een muur met post-it' of bord worden verzameld. De groep rangschikt deze vragen en beslist welke prioritair behandeld zullen worden. Zo wordt zeer gericht ingegaan op de wensen van de groep.

Tips/aandachtspunten en meerwaarde bij de discussievergadering en instuif:

- Door actief doelgroepen in te schakelen, krijgt de milieuraad de kans om op een interactieve manier informatie te verzamelen. De deelnemers kunnen rechtstreeks communiceren met en invloed uitoefenen op het beleid, dat hierdoor aan draagvlak en herkenbaarheid wint.
- Persoonlijke contacten tussen alle betrokkenen zijn mogelijk: zowel de deelnemers, de bestuurders als bv. de uitvoerders van bepaalde plannen maken, op een informele manier, met elkaar kennis.

- De methodiek kan aangepast worden naargelang de doelgroep. Bv. bij een buurtvergadering kunnen ook kinderen op een speelsere manier bevroegd worden.
- Een instuif kan gecombineerd worden met een buurt- of wijkfeest of andere evenementen.
- Als er grote meningsverschillen of persoonlijke conflicten tussen betrokkenen zijn, kan een discussievergadering soms leiden tot persoonlijke aanvallen. Bij een instuif is dit risico kleiner. Duidelijke spelregels, die van in het begin gecommuniceerd en steeds bewaakt worden door de moderator, kunnen een discussie in de hand te houden.
- Er moet ook duidelijke gecommuniceerd worden over de doelstelling en de opvolging van de bijeenkomst om geen valse verwachtingen te creëren. Niet ingeloste verwachtingen brengen teleurstellingen met zich mee die volgende initiatieven ondermijnen. Bewaak daarom goed over de opvolging van het initiatief en wat met de inbreng van de deelnemers gebeurt.

Een wandeling of fietstocht met informatieverzamelende stopplaatsen is een prettig initiatief dat aanslaat bij het grote publiek. Door het laagdrempelig, actief en ontspanne karakter is dit een dankbare methode om geïnteresseerden aan te moedigen hun kennis en ideeën uit te drukken.

De deelnemers maken onderweg op een visuele en ervaringsgerichte manier kennis met een bepaald thema (bv mobiliteit of beheer van openbaar groen en natuur). Door op verschillende stopplaatsen een aantal interactieve methodieken in te schakelen kunnen er veel ideeën verzameld worden.

Bij een wandeling of fietstocht kan men ofwel door een gids begeleid worden ofwel op eigen initiatief de aandachtspunten bekijken adhv een wegbeschrijving.

Tips/aandachtspunten:

- Deze werkvorm nodigt uit tot samenwerking met lokale milieu- of sociale organisaties.
- Het heeft potentieel een groot bereik.
- Als je er een sociaal evenement van maakt, biedt dit veel ontmoetingskansen.
- Deze activiteit is gemakkelijk in te schakelen in andere initiatieven, zoals Week van de aarde, Dag van de natuur, Week van de zwakke weggebruiker, Nacht van de duisternis, enz. (Als inspiratie kan je de tandemkalender downloaden van www.tandemweb.be)

Een terreindiscussie bestaat uit een bezoek op een bepaalde plaats met aansluitende discussie ter plaatse. Terreindiscussies zijn een goede methodiek wanneer een beslissing moet genomen worden ivm de inrichting van een gebied of de keuze van een locatie voor een project of wanneer men de bevolking wil inlichten over een genomen beslissing of uitgebracht advies ter zake.

De idee achter een terreindiscussie is eenvoudig: door samen de plaats te bezoeken waar de thematiek aan de orde is, worden voorstellen en ideeën zeer concreet gemaakt, wat de discussie ten goede komt. Een terreindiscussie is veel concreter dan een discussie rond een tafel. De deelnemers kunnen immers met eigen ogen de realiteit zien en oordelen. Hierdoor vergroot ook hun betrokkenheid. De deelnemers hebben een gemeenschappelijke ervaring en zijn meer gemotiveerd om samen te zoeken naar oplossingen. De op gang gebrachte dynamiek leidt soms tot nieuwe initiatieven en samenwerkingsverbanden (verder overleg, bezoek aan een gelijkaardig project, werkgroepen,...).

Deze werkvorm sluit vlot aan bij een wandeling of fietstocht, maar kan even goed op zichzelf staan.

Tips/aandachtspunten:

- Communiceer voor de start duidelijk waarover wel en niet gediscussieerd kan worden. De discussie moet goed gemodereerd worden. Vermijd dat de discussie

afglijdt naar andere problemen in het bezochte of een soortgelijk gebied, of dat individuele belangen en emoties de overhand halen.

- Voorzie tijdens of na het eigenlijke terreinbezoek voldoende tijd om ervaringen uit te wisselen. Belangrijk hierbij is dat de terrein- of themadeskundigen zich niet boven de deelnemers stellen maar dat de discussie op gelijke voet gevoerd wordt.
- Een pauze of eindigen met een hapje en een drankje draagt uiteraard bij tot een positieve sfeer
- Hou er rekening mee dat de doelgroep zeer heterogeen kan zijn: buurtbewoners, geïnteresseerde recreanten, specialisten (ontwerpers, biologen,...), plaatselijke handelaars, beleidsvertegenwoordigers, ...
- Om tot een constructieve dialoog te komen, blijft het aantal deelnemers best beperkt tot een 25-tal. Is de groep groter dan is het best om deze te splitsen.
- De methode kan enkel gebruikt worden als er concrete zaken ter discussie staan. Deelnemers voelen zich pas aangesproken als beslissingen ook op korte termijn uitgevoerd worden.
- Het weer is een niet te controleren doch bepalende factor: een discussie onder een stralende lentezon verloopt anders dan in de gietende regen.

Stap 4: Promotie

Wanneer je een goed thema en een goed programma hebt, ben je natuurlijk al heel ver. Maar alles staat en valt met een goede promotie en communicatie naar de beoogde doelgroep.

1. Weet wat je wil, stel jezelf op voorhand de volgende vragen:
  - ▶ Wie wil je bereiken? Publiek
  - ▶ Wat wil je hen vertellen? Boodschap
  - ▶ Hoe ga je dat doen? Plaats/medium/kanaal
  - ▶ Wat mag het kosten? Prijs
2. Pas je boodschap aan je publiek aan. Het is bv. heel belangrijk om te weten hoeveel affiniteit je publiek met de milieuraad en met het thema heeft. Een publiek dat dicht bij de milieuraad staat, noemen we een warm publiek. Mensen die nog nooit van de milieuraad gehoord hebben, zijn een koud publiek. Het spreekt voor zich dat communicatie naar een koud publiek meer inspanning vereist dan een warm publiek. Een koud publiek dien je eerst nog op de hoogte te brengen van het bestaan van de milieuraad, vooraleer je je eigenlijke boodschap kan vertellen.
3. Bedenk een leuke maar duidelijke titel voor je open milieuraad.
4. Communicatiemiddelen
  - Gebruik bij de aankondiging niet te veel tekst. Beperk je tot de basisinformatie (wat, waar, wanneer, wie, evt prijs) en zorg voor een sprekende afbeelding.
  - Pas je communicatiemiddelen aan je publiek (koud-warm, jong-oud, ...) aan:
    - ▶ Een koud publiek bereik je best via massa-media zoals folders, advertenties, ...
    - ▶ Een warm publiek benader je met gepersonaliseerde brochures, tijdschriften, nieuwsbrieven ...
    - ▶ Een goed algemeen instrument is een website, die kan je gebruiken voor zowel een koud als een warm publiek. Elke gemeente heeft bijvoorbeeld een eigen website, waarop de activiteiten van de milieuraad een vaste plaats kunnen krijgen.
  - Werk samen met partners en gebruik ook hun netwerk en communicatiekanalen. Zo bereik je meer en nieuwe doelgroepen.
  - Zet een mix van communicatiemiddelen in. Je kan gebruik maken van affiches, strooifolders, advertenties, ... Ook via persoonlijke gesprekken en informatiestands kunnen geïnteresseerden bereikt worden. Het is beter om drie keer promotie te

voeren met verschillende media en via verschillende kanalen, dan bijvoorbeeld één dure massafolder in elke brievenbus te posten. Andere promotie- en communicatiemiddelen zijn goedkoper en door het herhalings-effect blijft de boodschap beter hangen. Zo kan je promotie maken via

- de gemeentelijke kanalen (aanplakzuilen, bibliotheek, cultureel centrum, een aparte pagina van de milieuraad op de gemeentelijke website)
- de (lokale) pers (krant, radio, TV)
- lokale verenigingen (tijdschrift, website, e-zine,...).

Stap 5: Advies geven

Na de open milieuraad dient nog een belangrijke stap gezet te worden, met name het adviseren van de gemeente met betrekking tot het onderwerp. Je beschikt nu immers over heel wat meer informatie dan voor de open milieuraad. Dit maakt het advies waardevoller ook voor de gemeente

3. Goede voorbeelden

Sint-Truiden – zaterdagmiddag 26 september 2009 – onkruidbeheersing zonder pesticiden – terreinbezoek

Op een locatie in 't Speelhof, een groot recreatiedomein in de gemeente, bevonden zich proefvlakken en demonstraties rond het gebruik van o.a. dolomiet, houtsnippers, gasbranders, hakselaars, en toepassingen naar rozentuin, gazon, moestuin ...

Het geheel werd omkaderd door infostands van Velt, volkstuinten, het Regionaal Landschap Haspengouw-Voeren, de groendienst van de gemeente, en van sociale economieprojecten op het vlak van groenbeheer.

De namiddag werd afgesloten met een ecoreceptie met biohapjes.

Het initiatief was een groot succes : 75 deelnemers, waarvan ongeveer 1/3 kwam via partnerorganisaties.

De succesfactoren waren :

- *De individuele gedreven inzet van een milieuraadslid, die er ook in slaagde om de milieue-ambtenaar en –schepen te mobiliseren voor het initiatief.*
- *De intense voorbereiding in een werkgroep van de milieuraad.*
- *De samenwerking met talrijke partners, die ook allemaal mee mensen uitgenodigd hebben.*
- *Promotie via verschillende kanalen. Zo was er o.a. een tijd op voorhand een groot spandoek over het evenement opgehangen op het domein.*

Berlaar – zaterdagmiddag 29 november 2003 – inrichting van een speelbosje in een woonwijk – bewonersinstuif

Aanleiding voor de instuif was een brief van inwoners van de wijk aan het gemeentebestuur, met voorstellen rond de (her)inrichting van een verwaarloosd speelpleintje in de buurt. Door de organisatie van een bewonersinstuif wou men de voorstellen van de bewoners verder uitdiepen en toetsen aan de haalbaarheid. Ook kinderen en jongeren werden via aangepaste methodieken bevraagd.

Op de instuif konden de buurtbewoners vrij in- en uitwandelen.

Er waren verschillende tafels ingericht :

- *Een onthaaltafel, met uitleg over het doel van de instuif en het te volgen parcours.*
- *Een informatietafel, met kadasterplan, kaart en foto's van de huidige situatie.*
- *Een ideeëntafel, waar bewoners konden reageren op stellingen mbt de herinrichting.*
- *Een actietafel, waar bewoners voorstellen rond de herinrichting konden deponeren in een actiebus.*
- *Een kindertafel, waar kinderen hun wensen konden noteren op bladeren en aanplakken op een getekende boom.*

Nadien kregen alle buurtbewoners een brief met de resultaten van de instuif en de 10 meest vermelde voorstellen (getoetst op haalbaarheid) in de bus, waarop ze schriftelijk konden reageren.

De instuif kende een beperkte, maar wel representatieve opkomst.

Elk deelnemend gezin kreeg een evaluatieformulier. Hieruit bleek dat sommige deelnemers andere verwachtingen hadden, bv dat er al een concreet plan rond de herinrichting zou voorliggen, en dat er ook twijfel en een afwachtende houding waren tav het beleid en de bereidheid om de ideeën uit te voeren.

Voor opvolging werden door de bezoekers volgende suggesties gedaan : een terreindiscussie, een vrijwilligersdag om met de buurt te helpen bij de inrichting.

Tienen – maandagavond 18 september 2006 – debat – gemeenteraadsverkiezingen

Het debat werd voorbereid door een werkgroep van de milieuraad in samenwerking met Tandem, in het kader van het Tandem-project “Duurzame gemeente” en de Tandem-publicatie “De kracht van je gemeente”.

Uit het verkiezingsmemorandum van de milieuraad werden 4 discussiestellingen geselecteerd ivm :

- afval
- groen in de stad
- landbouw, in samenhang met natuur en biodiversiteit
- milieubeleid in overleg

Elk thema werd ingeleid met informatie en beelden.

Vertegenwoordigers van de politieke partijen konden hierop reageren. Daarna was er ruimte voor reacties uit het publiek.

Na elk debat kregen de partijvertegenwoordigers beurtelings 5 minuten spreektijd om toe te lichten welke de krachtlijnen in het milieubeleid zouden zijn als de partij de milieuschepen zou leveren.

Er waren 57 aanwezigen, waarvan 25 pers en 17 vertegenwoordigers van politieke partijen.

Herentals – vrijdagavond 30 januari 2009 – biodiversiteit – informatie-avond

Op het programma stonden 2 boeiende sprekers :

- Een Natuurpunt-medewerker gaf uitleg over de bedreigingen van de biodiversiteit en de mogelijkheden om lokaal de handen uit de mouwen te steken, geïllustreerd met heel wat praktische voorbeelden en tips.
- Een universiteitsprofessor bracht meer theoretische achtergrondinformatie bij het onderwerp. Hij kaderde het thema in zijn historische context en in de samenhang met andere problemen, zoals de klimaatverandering.

Na de voordrachten werden de aanwezigen uitgenodigd op een nieuwjaarsreceptie. Die werd omkaderd door infostands van Natuurpunt en Velt.

De avond kende een grote opkomst (80 deelnemers, waaronder de burgemeester).

De succesfactoren waren :

- Keuze voor een thema dat de mensen aanspreekt en waarin de gemeente en de bewoners een rol kunnen spelen.
- Bekende en deskundige sprekers
- Actieve promotie.
- Het feit dat de milieuraad het ganse jaar door zichtbaar is en communiceert.
- En last but not least : een gezellige (nieuwjaars)receptie als afsluiter

Sint-Katelijne-Waver – dinsdagavond 9 september 2003 – bestrijdingsmiddelen – discussievergadering

Bij het begin van de avond kregen alle deelnemers een vragenlijst met stellingen over (het gebruik van) bestrijdingsmiddelen, waarop ze hun mening konden aangeven. Deze vragenlijsten werden meteen verwerkt.

Tijdens het eerste deel van de bijeenkomst werd informatie gegeven over het thema en over de noodzaak om het gebruik van bestrijdingsmiddelen te verminderen.

In het tweede, interactieve deel van de vergadering werd gediscussieerd over de meningen en ideeën van de deelnemers, met als doel om knelpunten en oplossingen te inventariseren.

4. Verdere informatie

- ▶ www.tandemweb.be
- ▶ www.verlicht.be (sprekers)
- ▶ www.milleuraad.be
- ▶ www.vlaamsbrabant.be/wonen-milieu/milieu-en-natuur/voor-gemeentebesturen/ondersteunend-materiaal/draaiboeken/